

Vindenergi ApS/Harboøre Møllelaug I/S
Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S

J.nr. 5337-0022
Ref. mhj/srn

Godkendelse af 8 vindmøller på havet ved Rønland

Den 19. juli 2002

I forlængelse af tidligere ansøgninger søgte Vindenergi ApS/Harboøre Møllelaug I/S med brev af 28. juni 2002 Energistyrelsen om tilladelse til etablering af en havvindmøllepark på 8 havvindmøller, jf. Ringkøbing Amt's alternative forslag på 8 møller. I ansøgningen præciseres, at ansøgerne vil kunne acceptere et mindre antal, dog ikke under 4 stk. Det præciseres endvidere, at ansøgerne ingen præferencer har for hvilke møller, der tildeles dem.

Ligeledes i forlængelse af tidligere ansøgninger søgte Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S med brev af 30. juni 2002 Energistyrelsen om etablering af de 4 nordligste møller af i alt 8 havvindmøller, jf. Ringkøbing Amt's alternative forslag på 8 møller.

Baggrund

Vindenergi Aps ansøgte den 7. oktober 1996 om tilladelse til placering af vindmøllepark syd for Rønland. Projektet indeholdt forslag om 7 vindmøller på havet på hver 1 MW opstillet i cirkelbue. Energistyrelsen svarede med brev af 18. november 1996, at man fandt, at en videre stillingtagen burde afvente en endelig afklaring af de regionplanmæssige forhold og dermed Ringkøbing Amts afgørelse i lyset af kommunens ønsker.

Den 21. oktober 1998 oplyste Vindenergi Aps, at det var fastslået, at der ikke kunne etableres en landfast vindmøllepark syd for Rønland på grundlag af den kommunale og amtskommunale planlægning, hvorfor Vindenergi Aps anmodede om en genbehand

ling af ansøgningen af 7. oktober 1996 om tilladelse til etablering af en havbaseret vindmøllepark.

Energistyrelsen oplyste herefter, at vilkårene for privates deltagelse i udbygning med vindkraft på havet, endnu ikke forelå. Styrelsen ville, når det nye lovgrundlag forelå, vende tilbage med hensyn til mulighederne for at gennemføre en myndighedsbehandling med udgangspunkt i ovennævnte ansøgning.

Med brev af 25. august 1999 meddelte Energistyrelsen Vindenergi Aps, at de overordnede rammer for privates deltagelse i udbygningen med vindkraft på havet var faldet på plads med vedtagelsen af den nye elforsyningslov den 2. juni 1999 og at den ville påbegynde en stjernehøring med henblik på at afklare muligheden for at opstille havplacerede vindmøller i Limfjordens vestlige del.

Vindenergi Aps ansøgte 29. september 1999 Energistyrelsen om tilladelse til at udføre forundersøgelser samt en principgodkendelse af en off-shore vindmøllepark syd for Rønland. (7 møller af 1,3-2,0 MW)

Energistyrelsen sendte den 5. oktober 1999 Vindenergi Aps's forslag i høring til mulige berørte parter med frist den 1. december 1999.

Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S ansøgte med brev af 14. oktober 1999 om tilladelse til placering af 8-12 vindmøller af 1,65 MW i området omkring Rønland (ingen nærmere præcisering af placeringen). Vindmøllelauget oplyste, at placeringerne var tænkt kombineret med land- og havvindmøller.

Den 1. februar 2000 fremsendte Energistyrelsen kopi af høringssvar på stjernehøring til Vindenergi Aps og meddelte i den forbindelse, at det ansøgte område syd for Rønland lå ganske tæt på det alternative placeringsforslag, der var præsenteret i en offentliggjort VVM-redegørelse for en national prøvestation for store vindmøller. Miljø- og energiministeren havde derfor bedt Energistyrelsen om at vente med at tage nærmere stilling til ansøgningen fra Vindenergi Aps til beslutningsprocessen vedrørende prøvestationen var afsluttet.

Samtidig gjorde Energistyrelsen opmærksom på, at Thyborøn-Harboøre kommune ikke havde ønsket at afgive høringssvar, inden det var afklaret, hvordan en kommende plan for vindmøller i kommunen og i vådområderne omkring kommunen kunne udarbejdes.

Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S ansøgte den 23. januar 2000 om principgodkendelse af et vindmølleprojekt øst-nordøst for Rønland. Vindmøllegruppen skulle bestå af 5 vindmøller med en kapacitet på 1,8-3 MW og en totalhøjde op til 120 m. Møllerne var tænkt placeret på et landfast cirkelbuet dæmningsanlæg med en radius på ca. 1,2 km til centrum af Rønland.

Energistyrelsen meddelte herefter Vindmøllelauget, at da møllerne var tænkt opstillet på en landfast dæmning, var der formelt set ikke tale om vindmøller på søterritoriet. I denne skitse skulle det pågældende projekt derfor ikke godkendes af Energistyrelsen.

Vindenergi Aps ansøgte den 10. februar 2000 om alternativ opstilling af 7 havvindmøller, øst for Rønland, placeret i cirkelbue (1,3-2,0 MW, 80 meter i navhøjde, indtil 40 meter rotor radius, og totalhøjde på 120 meter).

20. april 2001 anmodede Ringkøbing Amt projektansøgere om at udarbejde og fremsende undersøgelser af mølleprojekternes indvirkning på miljøet til brug for udarbejdelse af VVM-redegørelse.

VVM-redegørelsen blev offentliggjort i fællesskab mellem Energistyrelsen, Ringkøbing Amt og Kystdirektoratet, da projekterne både indeholdte forslag om landmøller opstillet på landfast dæmning og havvindmøller. Høringsperioden forløb fra den 21. november 2001 til den 16. januar 2002.

16. april 2002 indstillede Ringkøbing Amts tekniske udvalg 12 møller – svarende til forslag TH2 og VH1 i VVM-redegørelsen i en samlet løsning, forudsat, at der blev taget højde for indsigelser fra andre myndigheder, herunder Skov- og Naturstyrelsen.

Vindenergi Aps ansøgte den 24. april 2002 om de 7 sydligste møller (VH1), mens Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S ansøgte den 4. maj 2002 om de 5 nordligste møller (TH1) (delvist hav) – svarende sammenlagt til de 12 møller foreslået af Ringkøbing Amts tekniske udvalgs beslutning 16. april 2002.

Der afholdtes møde den 6. maj 2002 i Miljøministeriets landsplanafdeling mellem Ringkøbing Amt, Kystdirektoratet, Skov- og Naturstyrelsen og Energistyrelsen. Her meddelte Skov- og Naturstyrelsen, at der ikke kunne forventes tilladelse til etablering af de 7 sydligste møller, da de var placeret indenfor et område omfattet af bekendtgørelse nr. 347 af 20. april 1996 om fredning og vildtreservat på Harboøre Tange m.v. Ringkøbing Amt foreslog i stedet 8 havvindmøller opstillet i lige linje øst-nordøst for Rønland. Der var på embedsmandsniveau enighed om denne løsning, såfremt der kun blev opstillet én vindmølle inde i reservatet.

27. maj 2002 blev der afholdt møde mellem Ringkøbing Amt og Miljøministeriet. På mødet meddelte Miljøministeren, at der ikke ville blive givet dispensation fra fredningsbestemmelserne i henhold til ovennævnte bekendtgørelse til de 7 møller ud af 12.

Ringkøbing Amtsråd vedtog efterfølgende på et ekstraordinært møde den 31. maj 2002, regionplantillæg nr. 30 med opstilling af i alt 8 møller som alternativ. Ringkøbing Amtsråd vedtog samtidig at indstille til Energistyrelsen, at fordelingen af møller mellem ansøgerne finder sted på en sådan måde, at der forudsættes størst mulig sanering af gamle møller (det drejer sig om: 45 møller ved Oddesund, 4 møller ved Vrist, og 5 møller syd for Harboøre).

Ringkøbing Amt forespurgte den 6. juni 2002 med brev Miljøministeren om denne var indstillet på at give dispensation fra fredningsbestemmelserne for de 8 møller – og det vil sige en mølle placeret i fredet område, og én mølle placeret på selve afgrænsningen til området. Miljøministeren tilkendegav den 24. juni 2002, at Skov- og Naturstyrelsen ville være indstillet på at meddele dispensation.

Projektet

Det seneste ansøgte projekt består af 8 møller opstillet på punktfundamenter i lige linje øst-nordøst for Rønland med en kapacitet på hver 2 MW og maksimal højde på 120 m til vingetip.

Ejerforhold

Det forudsættes, at de 4 nordligste møller opføres og ejes af Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S og at de 4 sydligste møller opføres og ejes af Vindenergi Aps og Harboøre Møllelaug I/S.

Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S har som interessentskab direkte, personlig og solidarisk hæftelse for vindmøllelaugets forpligtelser.

Vindenergi Aps og Harboøre Møllelaug I/S har oplyst, at der skal ske en fordeling af de fire møller mellem de to parter. Denne fordeling er dog ikke endelig fastlagt. Harboøre Vindmøllelaug I/S har som interessentskab direkte, personlig og solidarisk hæftelse for vindmøllelaugets forpligtelser. Vindenergi hæfter som anpartselskab kun med selskabets kapital.

Det forudsættes endvidere, at parterne – på den ene side Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S og på den anden side Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S hver hæfter økonomisk for anlæg og drift for hver deres del af projektet og at fællesomkostninger afholdes med 50% til hver part. Hver af parterne forestår endvidere driften af hver deres del af projektet.

Sammenfatning på høringssvar på VVM-redegørelse (se bilag 1 og 2)

I flere høringssvar gøres der indsigelse mod de visuelle forhold omkring forslagene VH1, VH2 samt VH3 i VVM-redegørelsen (og forslag til tillæg nr. 30 til Regionaplan 1997). Indsigelserne anser en cirkelbuet opstilling af møller for mere forstyrrende end en opstilling i lige linie. Energistyrelsen henviser i den forbindelse til, at det ansøgte forslag på 8 møller indebærer opstilling i lige linje.

Der peges i nogle indsigelser på problemerne for Cheminovas kølevand. Dette forhold søges tilgodeset med vilkår nr.12 i denne godkendelse.

Forslagene VH1-VH3 vurderes i flere høringssvar, at ville gøre mere skade på områdets fuglebeskyttelsesinteresser end forslagene TH1 og TH2. Energistyrelsen skal i den forbindelse henvise til Miljøministerens brev af 24. juni 2002 til Ringkøbing Amt, hvori det oplyses, at Skov- og Naturstyrelsen vil være indstillet på at meddele dispensation til opstilling af én mølle indenfor vildtreservatet og en på grænsen heraf – svarende til forslaget på 8 møller (amtets alternative forslag) (jf. bekendtgørelse nr. 347 af 20. april 1996 om fredning og vildreservat på Harboøre Tange m.v.) En sådan placering vurderes af Skov- og Naturstyrelsen ikke at ville påvirke knortegæssene på bestandsniveau og det øvrige fugleliv i området i uacceptabel grad.

Med vilkår nr. 15-20 søges hensynet til områdets fugle- og dyreliv endvidere tilgodeset.

I et par høringssvar peges der endvidere på risikoen for sedimentspredning, herunder risiko for forurening med kemikalier og tungmetaller. Energistyrelsen skal i den forbindelse henvise til vilkår nr. 13 i denne godkendelse, der blandt andet har til formål at tilgodese dette forhold.

Forholdet til VVM-redegørelsen (se også bilag 1 og 2)

Det ansøgte forslag om opstilling af 8 møller (Ringkøbing Amts alternative forslag) opstillet i lige linje har ikke særskilt været underkastet en VVM-undersøgelse. Det er imidlertid Skov- og Naturstyrelsens vurdering, at den gennemførte VVM-redegørelse med de indeholdte miljøkonsekvenser for forslag TH2 og VH2 set i sammenhæng kan

danne grundlag for en stillingtagen til det nye forslag på 8 møller og dermed opfylder kravene efter Rådets direktiv 97/11/EF. På den baggrund vurderer Energistyrelsen, at der ikke er behov for at foretage yderligere, supplerende VVM-redegørelse, jf. bekendtgørelse nr. 815 af 28. august 2000 om vurdering af virkninger på miljøet (VVM) af elproduktionsanlæg på havet.

Energistyrelsens vurdering

Energistyrelsen lægger til grund for sin vurdering, at kystnære havvindmølleparker i undtagelsestilfælde kan accepteres, hvor en konkret vurdering kan påvise, at projektet har underordnet betydning for de landskabelige forhold og ikke vil påvirke områder med væsentlige kulturspor eller marinbiologiske og geologiske interesser. Havvindmøller ved Rønland vil være placeret i nærhed af større tekniske anlæg.

Energistyrelsen har fundet, at der som følge af de større tekniske anlæg ved Rønland var grundlag for at behandle sagen i medfør af ovennævnte praksis.

Forslaget på 8 møller, som fremsat af Ringkøbing Amt og senere ansøgt af Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S består af 8 havvindmøller af hver 2 MW placeret på punktfundamenter på bunden af Nissum Bredning med en højde på maksimalt 120 meter. Energistyrelsen lægger vægt på, at der med de seneste to ansøgninger nu er opnået enighed mellem de to ansøgere om, at hver af parterne kan opstille 4 vindmøller i et fælles opstillingsmønster med 8 møller.

Det skal bemærkes, at bygherrerne i forbindelse med udarbejdelsen af godkendelsen har anmodet om tilladelse til at opstille møller med en større effekt end 2 MW. Såfremt disse møller ikke afviger i dimensionering, højde eller støjniveau - eller andre forhold i øvrigt udover effekten - fra de møller, der er belyst i VVM-redegørelsen, vil dette kunne tillades inden for nærværende godkendelse. Dokumentation herfor skal dog fremgå af detailprojektet og godkendes af Energistyrelsen, jf. vilkår nr. 3 nedenfor.

Energistyrelsen finder endvidere, at det ansøgte forslag på 8 møller tilgodeser flest mulige lokale hensyn.

Opstillingen indebærer, at en mølle placeres i et område syd for Rønland, der er omfattet af fredningsbestemmelser (jf. bekendtgørelse nr. 347 af 20. april 1996 om fredning og vildtreservat på Harboøre Tange m.v.) og at én mølle placeres på selve afgrænsningen. I brev af 24. juni 2002 oplyser Miljøministeren (bilag 5), at Skov- og Naturstyrelsen er indstillet på at meddele dispensation til det ansøgte forslag på 8

møller. Skov- og Naturstyrelsen vurderer, at en sådan placering ikke vil påvirke knor-tegæssene på bestandsniveau og det øvrige fugleliv i området i uacceptabel grad.

En forudsætning for nærværende godkendelse er, at bygherrer ved ansøgning indhenter en formel dispensation jf. ovennævnte bekendtgørelse.

I forbindelse med godkendelsen har Skov- og Naturstyrelsen anmodet om, at en række naturbeskyttelseshensyn indsættes som vilkår, jf. godkendelsen.

Energistyrelsens afgørelse

Energistyrelsen har i henhold til § 16, stk. 1, i lovbekendtgørelse nr. 767 af 28. august 2001 om elforsyning, hvor beføjelsen til afgørelse er delegeret til Energistyrelsen ved § 1, stk. 5-8, i bekendtgørelse nr. 1194 af 29. december 1999 om delegation af opgaver til Energistyrelsen i medfør af elforsyningsloven m.v. truffet følgende afgørelse:

Der kan til Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S meddeles **godkendelse** til det af ansøgerne senest fremsendte projekt. Der gives således tilladelse til Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S til at etablere de 4 sydligste møller ved Rønland med en højde på maksimalt 120 meter og tilladelse til Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S til at etablere de 4 nordligste møller ved Rønland, ligeledes med en højde på maksimalt 120 meter.

Energistyrelsens godkendelse meddeles med de nedenfor nævnte vilkår.

Væsentlige ændringer eller udvidelse af anlægget må ikke foretages uden Energistyrelsens godkendelse. Godkendelsen bortfalder, såfremt projektet ikke er påbegyndt inden 2 år fra godkendelsen er givet. Inden anlægsarbejdet går i gang skal Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S dokumentere at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet jf. ellovens §16 stk.1., idet Energistyrelsen skal godkende, at dette vilkår er opfyldt.

Godkendelsen omfatter tilladelse til opstilling af produktionsanlæg og tilhørende kabelforbindelse.

Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S skal inden igangsættelsen af anlægsarbejderne på havet fremsende dokumentation til Energistyrelsen for, at der er etableret en plan for miljøledelse og kvalitetssikring af de aktuelle arbejder. Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S skal dokumentere, at arbejderne udføres i henhold til planen og dermed, at nedenstående vilkår overholdes.

Godkendelsen er givet på følgende vilkår:

1. At der opstilles 8 vindmøller i lige linje på havet med maksimal højde på 120 meter til vingetip. Forholdet mellem navhøjde og vingediameter skal ligge i intervallet mellem 0,8 og 1,1. Alle 8 møller skal så vidt muligt have ens dimensioner, herunder samme navhøjde, møllehøjde og samme omløbsretning. Møller med højde mellem 100 meter og 120 meter skal afmærkes efter de i Statens Luftfartsvæsenes høringsbrev beskrevne regler (vedlagt som bilag 3).
2. At møllerne placeres omtrent på positionerne x,y: mølle 1: 452044,6281177, mølle 2: 452122,6280902, mølle 3: 452200,6280627, mølle 4: 452278,6280353, mølle 5: 452356,6280078, mølle 6: 452434,6279804, mølle 7: 452512,6279529, mølle 8: 452590,6279255 (UTM zone (ED50)).
3. At et detailprojekt skal forelægges til Energistyrelsens godkendelse forud for anlægsarbejdets påbegyndelse.
4. At når detailprojekteringen af kablet foreligger, skal denne tilsendes i 7 eksemplarer til Energistyrelsen, som sender den i høring, hvorefter vilkårene for tilladelsen til kabelnedgravningen gives.
5. At der til kablet anvendes oliefrie kabler for at forebygge risiko for efterfølgende forurening.
6. At vindmøllerne skal have typegodkendelse i henhold til gældende regler for godkendelse og certificering for havvindmøller.
7. At Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S følger Farvandsvæsenets vilkår vedrørende afmærkning før, under og efter etableringen, korrekt placering af fundamenter og kabler, underretning af arbejdstidspunkter m.m og at bygherrerne afholder udgifter til afmærkning samt indhenter Kystdirektoratets tilladelse til etablering af adgangs-dæmning og undersøiske køreveje.
8. At alle 8 møller fremstår i samme lysegrå nuance og at konstruktion, udformning, omløbsretning fremstår som en ensartet homogen konstruktion, at alle tekniske installationer placeres diskret i f.eks. mølletårnet, og at møllerne indrettes med anordninger til opsamling af eventuelle olie- og væskelækager.
9. At såvel møllevinger som tårne skal udføres med et glanstal under 30 %.
10. At anlægsaktiviteterne herunder kabelforbindelsen skal foregå på en måde, som ikke påvirker fiskeriet unødigt og at bygherrerne tager kontakt til erhvervsfiskerne i området med henblik på at forhandle om eventuel erstatning efter fiskerilovens §§ 76-80.
11. At der i forbindelse med etablering af vindmølleparken defineres et arbejdsområde med en radius på max. 200 meter omkring arbejdssøer og fundamenterne, hvor indenfor den daglige spildrate ikke må overstige 5 %. Uden for arbejdsområdet, må

turbiditeten i gennemsnit ikke overskride 4 mg/l og i absolut værdi 16 mg/l og nettoaflejringerne af spildt materiale må ikke overstige 0,5 mm/m². Henvendelser herom kan rettes til Skov- og Naturstyrelsen.

12. At det forudsættes, at Cheminovas muligheder for indtag af koldt kølevand ikke forringes samt, at eventuelle problemer med indtag og udledning af kølevand fra Cheminova løses mellem Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S og Cheminova - og at denne løsning sker uden udgift for Cheminova.
13. At Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S så vidt muligt sikrer, at møllerne opføres under hensyn til geotekniske forhold, formindskelse af risikoen for sedimentspredning, respekt for Sælhundeholm løbets udvikling – og at møllerne skal opføres i en sikkerhedsafstand på ikke under 550 meter til Cheminovas byggefelt, dog undtaget de ubebyggelige områder på Bremerholm - og i fornøden sikkerhedsafstand til vejen beliggende nord for Rønland.
14. At Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S kan blive forpligtet til at fjerne de møller, hvis afstand til Sælhundeholm Løbet er 100 meter eller mindre (jf. bilag 4).
15. At anlægsaktiviteter ikke medfører væsentlige negative påvirkninger af de beskyttede arter i det nærliggende internationale naturbeskyttelsesområde nr. 28 og at der i perioden november - maj ikke sker væsentlige forstyrrelser af bestanden af lysbuget knortegås. Vilkåret udelukker dog som udgangspunkt ikke, at der foretages anlægsarbejder i perioden.
16. At der i forbindelse med anlægsaktiviteter, der genererer støj på niveau som ved "ramning", skal iværksættes afværgeforanstaltninger med henblik på tilstedeværende sæler. Henvendelser herom kan rettes til Skov- og Naturstyrelsen.
17. At der i driftsfasen gennemføres undersøgelser over kollisionsrisikoen for skarv, lysbuget knortegås, toppet skallesluger og hjejle, jf. VVM-redegørelsen kap. 10, side 15.
18. At der i driftsfasen gennemføres undersøgelser over effekten af mølleanlæggets tilstedeværelse på udbredelsen af ålegræs i området (jf. figur 10.3.1.1 i VVM-redegørelse Tillæg 30 til Regionplan 1997).
19. At Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S forestår udarbejdelsen og gennemførelsen af planer for ovennævnte undersøgelser, jf. vilkår nr. 17 og 18. Planerne skal baseres på oplysninger indhentet i forbindelse med relevante screeningsundersøgelser i påvirkningsområdet samt nyere videnskabelige oplysninger om metoder og udbredelsen af de berørte arter. Planerne skal godkendes af Energistyrelsen inden driftsfasen.
20. At Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S udarbejder årsredegørelse over gennemførte undersøgelser, jf. vilkår nr.17 og

- 18 i den periode disse foregår, indeholdende en præsentation af resultaterne og analyse/effektvurdering af resultaterne.
21. At Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S er opmærksom på kemikalieloven. Miljøstyrelsen anbefaler, at der ikke anvendes skadelige stoffer fra Miljøstyrelsens lister, herunder Tributyltin-holdige antifouling midler.
 22. At Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S koordinerer anlægsarbejderne i forbindelse med opstilling af vindmøllerne med Forsvarskommandoen.
 23. At Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S skal følge Ringkøbing Amts eventuelle anvisninger i forbindelse med anlægsarbejdet.
 24. At Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S er forpligtet til at vedligeholde anlægget, således at det er i driftsmæssig god og forsvarlig stand – og at bygherrerne beskriver hvorledes vedligeholdelsen vil blive udført, og at dette forelægges Energistyrelsen.
 25. At Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S eller senere ejere er forpligtet til for egen regning at fjerne anlægget eller resterne heraf inklusive kabelforbindelserne mellem møllerne samt at reetablere den tidligere tilstand i opstillingsområdet, for fundamenternes vedkommende dog til en sådan dybde under havbunden, at der ikke opstår gener fra fundamentresterne ved en ændring af Sælhundeholm Løb ind i mølleområdet, såfremt
 - ansøgers tilladelse udløber,
 - anlægget ikke vedligeholdes, eller ødelægges,
 - anlægget ikke længere anvendes som vindmøllepark,
 - vilkår for godkendelsen ikke opfyldes eller overholdes,
 26. At Energistyrelsen kan fastsætte tidsfrister for opfyldelse af forpligtelserne i vilkår nr. 24 og 25.
 27. At Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S stiller en tilstrækkelig og en af Energistyrelsen godkendt sikkerhed for opfyldelse af vilkår nr. 25. I det omfang møllelaugene har direkte, personlig og solidarisk hæftelse kan Energistyrelsen frafalde kravet om sikkerhedsstillelse.
 28. At Energistyrelsen skal have meddelelse herom, såfremt hele eller dele af anlægget skifter ejer. En eventuel ny ejer skal opfylde alle vilkår opstillet i godkendelsen, herunder kravet om sikkerhedsstillelse, jf. nr. 27.
 29. At Energistyrelsen kan stille supplerende vilkår i forbindelse med væsentlige nye miljø- eller sikkerhedsmæssige opståede problemer.
 30. At Energistyrelsen forbeholder sig ret til at kræve sikkerhedsmæssigt begrundede ændringer af anlæggene.

31. At arbejdet standses eller tilpasses, så skader undgås, hvis der stødes på vrug af skibe eller dele af samme, oldsager af flint, ben, tak eller træ, eller hvis Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S eller entreprenøren bliver gjort bekendt med, at der i anlægsområdet findes interesser af ovennævnte karakter. Fundet og oplysningerne skal herefter snarest meddeles Kulturarvstyrelsen eller nærmeste museum.
32. At Ringkøbing Amt fører miljøtilsyn i forbindelse med etableringen og driften af havvindmølleparken. Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S skal stille transport til rådighed.
33. At Arbejdstilsynet fører tilsyn med arbejdsmiljøet på land og på faste anlæg før, under og efter etableringen af havvindmølleparken. Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S skal stille transport til rådighed.
34. At Søfartsstyrelsen fører tilsyn med arbejdsmiljøet til søs, på flydende og flytbare platforme (jack-up platforme o.l.) og med dykning, før, under og efter etableringen af havvindmølleparken. Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S skal stille transport til rådighed.
35. At der i forbindelse med Elektricitetsrådets tilsyn med elsikkerheden, samt Energistyrelsens overordnede tilsyn med etableringen og driften af kabelforbindelse mellem møllerne, stilles transport til rådighed.
36. At Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S skal tåle de kontrolforanstaltninger, som politiet, Toldvæsenet, Søværnet, Fiskerikontrollen eller anden offentlig myndighed måtte foretage for at sikre opretholdelsen af bestemmelserne for etableringen og driften af havvindmølleparken.
37. At Vindenergi Aps/Harboøre Møllelaug I/S og Thyborøn-Harboøre Vindmøllelaug I/S udarbejder en beredskabsplan for såvel anlægsperioden som driftsperioden, som inden anlægsarbejdet påbegyndes, fremsendes til Energistyrelsen til godkendelse.

For godkendelsen gælder i øvrigt, at godkendelse ikke fritager ejeren af anlægget for i forbindelse med dettes tilstedeværelse eventuelt opstående civile retlige ansvar, og at godkendelsen ikke indeholder garanti for de foreslåede konstruktioners sikkerhed eller stabilitet.

Energistyrelsens godkendelse fritager ikke for eventuelle tilladelser i henhold til anden lovgivning, og godkendelsen medfører ikke indskrænkninger i statens højhedsret over søterritoriet eller statens eneret over den eksklusive økonomiske zone.

Det bemærkes endvidere, at en meddelt godkendelse fortabes, såfremt nogen af de for godkendelsen fastsatte vilkår ikke måtte blive opfyldt.

Udnyttelse af energi fra vind på søterritoriet kræver en tilladelse i henhold til § 13, stk. 2, i lovebekendtgørelse nr. 767 af 28. august 2001 om elforsyning. En sådan tilladelse forventes at blive givet med en varighed af 25 år fra idriftsættelse, når der foreligger en redegørelse der dokumenterer, at alle vilkår i denne godkendelse er eller vil blive opfyldt. Der vil være mulighed for genforhandling af vilkårene for fortsat drift af anlæg.

Ringkøbing Amt er miljøgodkendelses- og tilsynsmyndighed for projektet, jf. miljøbeskyttelsesloven § 27 stk. 2, og i forbindelse med lov om beskyttelse af havmiljøet, jf. bekendtgørelse 975 af 19. december 1986 om dumpning af optaget havbundsmaterialer (klapning), samt i henhold til miljøloven, jf. bekendtgørelse nr. 304 af 14. maj 1991 om støj fra vindmøller.

Denne afgørelse kan i henhold til § 89 og § 89 a, stk. 1, i lov om elforsyning jf. lovebekendtgørelse nr. 767 af 28. august 2001 om elforsyning af klageberettigede indbringes for Energiklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360, København K. Klagen skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort. Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Klage over tilladelse har ikke opsættende virkning, medmindre Energiklagenævnet bestemmer anderledes. Energiklagenævnets afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Knud Pedersen
Vicedirektør

Bilag:

1: Sammenfatning på indhold af VVM-redegørelse fremlagt med forslag til tillæg nr. 30 til Regionplan 1997 og sendt i offentlig høring i perioden den 21. november 2001 til den 16. januar 2002.

- 2: Sammenfatning af modtagne høringssvar. Vedlagt desuden kopi af Ringkøbings Amts vurdering af forslag til opstilling af vindmøller ved Rønland (til brug ved møde den 18.februar 2002).
- 3: Kopi af høringssvar fra Statens Luftfartsvæsen
- 4: Kopi af høringssvar fra Søfartsstyrelsen
- 5: Kopi af Miljøministerens brev til Ringkøbing Amt af 24. juni 2002 om dispensation fra fredningsbestemmelser (jf. bekendtgørelse nr. 347 af 20. april 1996 om fredning og vildtreservat på Harboøre Tange m.v.).

Bilag 1

Opsummering på VVM-redegørelse fremlagt med forslag til tillæg nr. 30 til Regionplan 1997 og sendt i offentlig høring i perioden den 21. november 2001 til den 16. januar 2002.

VVM-redegørelsen (vurdering af virkningerne på miljøet) skal sikre, at miljøforhold i og ved området er undersøgt og beskrevet, at miljøpåvirkningerne er overvejet og vurderet på forhånd, og at nødvendige forholdsregler vil blive taget for at beskytte miljøet både i anlægs- og driftsperioden.

I overensstemmelse med reglerne i planloven blev der i perioden 21. april 2001 til 19. maj 2001 afholdt en forudgående høring, hvor der med et debatoplæg blev indkaldt forslag og ideer med henblik på det videre planlægningsarbejde. På tidspunktet for den forudgående høring forelå der 4 ansøgninger om opstilling af møller fra 4 forskellige bygherrer. Dette har under arbejdet med VVM-vurderingen indskrænket sig til 2 byggherrer. Nordvestjysk Elforsyning valgte at trække sin ansøgning tilbage og Harboøre Møllalaugs projekt for 6 møller ved Vrist faldt efter ændringerne af projektet til 3 møller under 80 meter udenfor krav om udarbejdelse af VVM.

VVM-redegørelsen er udarbejdet af ansøgerne og Ringkøbing Amt og offentliggjort i fælleskab mellem Energistyrelsen, Ringkøbing Amt og Kystdirektoratet i løbet af medio-ultimo 2001.

VVM-redegørelsen belyser i alt 5 forslag til opstilling af møller ved Rønland:

1. TH1 (5 møller opstillet på landfast dæmning nordøst for Rønland),
2. TH2 (5 møller opstillet på punktfundamenter nordøst for Rønland. Dæmning mellem de to nordligste møller og landfast dæmning udføres som i forslag TH1),
3. VH1 (7 møller opstillet på fjordbund syd for Rønland),
4. VH2 (7 møller opstillet på fjordbund nordøst for Rønland),
5. VH3 (12 møller opstillet på fjordbund i halvcirkel omkring Rønland).

Redegørelsen gennemgår beskrivelse af anlægsområder, planlægningsforhold, projektbeskrivelse, virkninger på miljøet, alternativ 0-løsning, myndighedsfordeling og forhold til yderligere afklaring.

I VVM-redegørelsen er der lagt vægt på at belyse forhold om: nærheden til internationale beskyttelsesområder, Sælhundeholm Løbet, Cheminovas fabriksanlæg og forekomst af giftstoffer i bundsedimentet af Nissum Bredning.

I VVM-redegørelsen er der endvidere lagt vægt på at belyse, om de valgte vindmølleplaceringer kan udgøre nogen sikkerhedsrisiko for Cheminovas produktionsanlæg og belyse den visuelle sammenhæng mellem forslagene og Cheminovas fabriksanlæg. Nærheden til internationale beskyttelsesområder har desuden givet anledning til visse undersøgelser, og i VVM-redegørelsen er der foretaget en vurdering af hvordan de stillede forslag påvirker de arter, som de internationale beskyttelsesområder er udpeget til at beskytte.

Af VVM-redegørelsen fremgår det samtidig, at forekomst af giftstoffer i bundsedi- mentet af Nissum Bredning endvidere har givet anledning til, at der er blevet gennem- ført undersøgelser, til belysning af om den lokale forurening spredes som følge af etablering af vindmøller i området.

I relation til støj og aktivitet, er det bemærket, at der ingen støjfølsomme nabobeboel- ser findes i området, hvorfor der ikke er foretaget specifikke beregninger i forhold til støjkrav.

Ingen af projekterne vurderes at påvirke de botaniske interesser på land væsentligt. Der kan ske mindre påvirkninger ved TH1, TH2 og VH2 ved etablering af midlertidig kø- revej i anlægsfasen for TH1 og TH2. De berørte områder forventes at ville reetableres efter anlægsfasen. En tilkørselsvej i VH2 vil over korte strækninger kunne krydse en strandeng med forekomst af botanisk interessante arter som høst-star og strand-siv, mens en permanent kørevej i TH1 kun over et kort stræk vil krydse en strandeng do- mineret af almindelige arter.

Generelt gælder for alle 5 forslag, at påvirkningen af ynglefugle i de tilstødende EF- fuglebeskyttelsesområder vurderes til at være ringe. Blandt andet yngler betydelige be- stande af klyde, almindelig ryle og stor kobbersneppe i området. Men såvel fuglens yngleområder som fourageringsområderne angives at ligge langt fra projektområdet, ligesom forslagene vurderes at have ringe betydning for EF-beskyttelsesområderne., For trækfugle, især den lysbuget knortegås vurderes VH1 og specielt VH3 at have en negativ påvirkning. Den lysbuget knortegås fouragerer omkring Rønland og en bety- delig del af verdensbestanden opholder sig her. Idet VH3 er summen af VH1 og VH2 kan lysbuget knortegås' fourageringsmuligheder forventes indskrænket flere steder. Muligvis vil der være en vis kollisionsrisiko for flere arter. Området syd for Rønland, hvor lysbuget knortegås regelmæssigt fouragerer, forventes at medføre forstyrrelser for arten.

Ingen af projekterne vurderes at få væsentlige effekter på nogen af de landlevende arter: hare, ræv, rådyr eller brud. Det skyldes at hovedaktiviteterne i anlægsfasen begrænser sig til det nordvestlige hjørne af Rønland, og at aktiviteterne i driftsfasen ikke bidrager til en væsentligt øget færdsel på arealerne.

Sælerne vil kunne blive forstyrret af arbejderne ved anlæggelse af vindmølleparken og det forventes at de vil trække sig væk fra området i en periode.

VH1-VH3 forventes at give anledning til lidt større potentiel risiko for spredning af forurenede sediment. Spredningen forventes dog i disse forslag at være begrænset til arbejdsområdet, og det forventes derfor ikke, at sedimentet spredes ud af området. I modelberegningen indgår nedpløjning af kabler ikke. Nedpløjningen må dog formodes at give anledning til en ikke uvæsentlig risiko for sedimentsspredning.

I forslaget TH1 indgår en dæmning, som konstrueres direkte oven på bunden med underlag af fiberdug, hvorved ophvirvling af den naturlige sandbund minimeres. I TH2 konstrueres spunsceller, hvilket ikke vurderes at give anledning til resuspension. I forslaget anlægges midlertidig dæmning, som ved fjernelse heraf og nedgravning af tilslutningskablet vurderes at give anledning til suspension af materiale.

I selve driftsfasen forventes TH1 og TH2 at give anledning til nogen påvirkning af sedimentsspredning på grund af de ændrede strømforhold dæmningen forårsager.

I forslagene VH1, VH2, VH3 forudsættes det, at kørevejens opbygning er en solid konstruktion. Holder konstruktionen ikke til kørsel med de tunge maskiner, formodes det, at der vil ske en større sedimentsspredning i driftsfasen end modelundersøgelsen viser.

Analyser af sedimentprøver viser, at indholdet af en række analyserede tungmetaller og giftstoffer ikke alle steder er lavt, men generelt er lavt i de områder, der berøres af de foreslåede anlæg. Der er en lille risiko for spredning af giftstoffer i samtlige forslag.

Et mindre antal møller betyder naturligvis, at et anlægget breder sig ud over et mindre synsfelt, mens en dæmning gør, at mølleparken i nærzonen visuelt vil fremstå som et mere kompliceret anlæg set i forhold til øvrige forslag.

Ingen boliger vil blive generet af skyggekast fra møllerne ved Rønland. Skyggekastet falder i et industriområde, hvor der ikke findes anbefalinger for maksimal skyggekast. Generne af skyggekast i industriområdet vurderes begrænset for alle forslag.

En tilslutningsdæmning skønnes i anlægsfasen at minimere risikoen for spild af miljøfremmede stoffer fra møllerne. Samtidig afskærmer dæmningen for det varme vand, der i sommerhalvåret dannes i området øst og nordøst for Rønland, hvilket forbedrer Cheminovas mulighed for at få kølevand i tilstrækkelige mængder.

En undersøisk vej, som indgår i såvel TH2 og VH1, VH2, VH3 må betragtes som et knapt så stabilt et anlæg som en dæmning og må i driftsperioden kræve en del vedligehold, ligesom kørsel på undersøisk kørevej kan medføre afvaskning af olieholdige produkter.